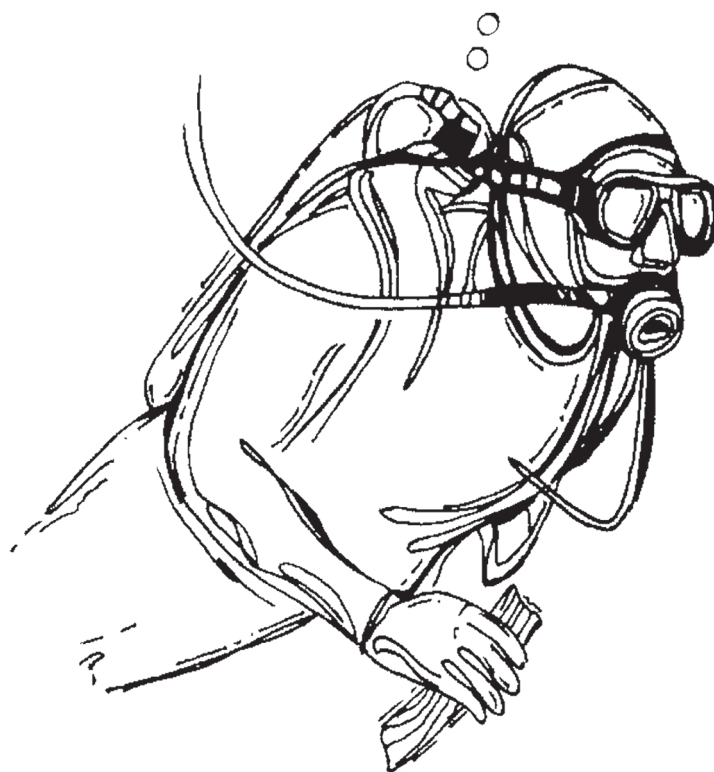

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
OŚRODEK BADAŃ NAD KULTURĄ
PÓŹNEGO ANTYKU I Wczesnego ŚREDNIOWIECZA

PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY

TOM 73

WROCLAW 2025

Redaktor – Editor in Chief
MAŁGORZATA MARKIEWICZ

Zastępca Redaktora – Deputy Editor
JUSTYNA KOLENDA

Sekretarz Redakcji – Editorial secretary
ANNA JÓZEFOWSKA-DOMAŃSKA

Komitety Redakcyjny – Editorial Committee
ESZTER BÁNFFY, INES BEILKE-VOIGT, ANDRZEJ BUKO, MARKUS EGG, LUBOŠ JIRÁŇ,
PAVEL KOUŘIL, JANUSZ KRUK, JERZY MAIK, CAROLA METZNER-NEBELSICK,
DANUTA MINTA-TWORZOWSKA, CHRISTOPHER PARE, BIBA TERŽAN

Redaktor techniczny – Technical Editor
JAROSŁAW MICHALAK

Korekta języka angielskiego – English proofreading
PAUL BARFORD

„Przegląd Archeologiczny” is indexed in: ERIH PLUS – European Reference Index for the Humanities and Social Sciences, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, ICI – Index Copernicus International, SCOPUS, DOAJ – The Directory of Open Access Journals, EBSCO.

EDITORIAL OFFICE: Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk
Ośrodek Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza
ul. Więzienna 6; 50-118 Wrocław
Phone: +48-71 344 16 08
e-mail: przeglاد.archeologiczny@iaepan.edu.pl

Na okładce i stronie tytułowej rycina nurka oprac. M. Markiewicz

DOI: 10.23858/PA73.2025

© Copyright by Instytut Archeologii i Etnologii PAN, and individual authors, Warszawa 2025
All articles in this volume are published in an open access under the CC BY 4.0. license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.pl>)

PL ISSN 0079-7138

e-ISSN 2657-4004

Wydawnictwo Instytutu Archeologii i Etnologii PAN
Ośrodek Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza

SPIS TREŚCI – CONTENTS

ARTYKUŁY – ARTICLES

Michał PAWLETA, Wartość autentyczności w kontakcie z pełnowymiarowymi rekonstrukcjami archeologicznymi	5
<i>The value of authenticity in relation to full-scale archaeological reconstructions</i>	20
Krzysztof PROKOP, „Jak po egipskich piaskach piramidy, po obszernych stepach usadzone mogiły”. Adama Naruszewicza starożytnicze obserwacje z podróży przez ziemie ukraińskie w roku 1787 ...	23
<i>„Like the pyramids in Egyptian sands, barrows across vast steppes”. Adam Naruszewicz’s archaeological observations from a journey through Ukrainian Lands in 1787</i>	34
Mateusz POPEK, Konrad LEWEK, Szymon MOSAKOWSKI, Marta PIOTROWSKA, Andrzej PYDYN, Mikołaj TAŃSKI, Historia archeologii podwodnej w Polsce do 1990 roku	37
<i>The history of underwater archaeology in Poland up to 1990</i>	61
Justyna KOLENDA, Wczesnośredniowieczne grody z pogranicza śląsko-wielkopolskiego w dyskursie archeologicznym w drugiej połowie XX w. Wprowadzenie do problematyki	65
<i>Early medieval strongholds from the Silesian–Greater Poland borderland in archaeological discourse in the second half of the 20th century. Introduction to the issue</i>	77
Tomasz KURASIŃSKI, W pełnym rynsztunku w zaświaty? Problem występowania elementów broni ochronnej na wczesnośredniowiecznych cmentarzyskach z terenu ziem polskich	79
<i>In full armour to the afterlife? The problem of the occurrence of defensive weapon elements in early medieval cemeteries from the Polish lands</i>	104
Bartłomiej GRUSZKA, Wczesnośredniowieczne naczynia z podciętym brzegiem z obszaru Środkowego Nadodrza. Problem chronologii oraz związku z genezą naczyń typu Feldberg	105
<i>Vessels with undercut rim from the Middle Odra Basin. The problem of chronology and the relationship to the genesis of Feldberg-type pottery</i>	142
Aleksander LIMISIEWICZ, Aleksandra PANKIEWICZ, Obecność koni w grodzie wrocławskim. Możliwości i problemy interpretacyjne	145
<i>The presence of horses in the Wrocław stronghold. Interpretation possibilities and problems</i>	179
Katarzyna SKRZYŃSKA, Sieć grodowa w dorzeczu Świdra? Wstęp do badań nad organizacją terytorialną wschodniej części średniowiecznej Ziemi Czerskiej	181
<i>The stronghold organization in the Świder basin? Introduction to research on the territorial organization of the eastern part of the medieval Czersk Land</i>	204
Dagmara ADAMSKA, Dominik NOWAKOWSKI, Dwór na kopcu w Lipinkach, pow. wschowski. Siedziba rycerska na pograniczu Śląska i Wielkopolski	207
<i>Manor house in Lipinki, Wschowa District. A knight’s seat on the border of Silesia and Greater Poland</i>	230
Jakub WANOT, Józef SZYKULSKI, Luis Héctor DÍAZ RODRÍGUEZ, Paulina KACZYŃSKA, Martyna WRÓBEL, Pre-Columbian weaving toolsets from the San Francisco cemetery in the Yauca valley on the Peruvian southern coast	233
Dawid KOBIAŁKA, Tomasz JANKOWSKI, Tomasz CERAN, Izabela MAZANOWSKA, Michał CZARNIK, Karol WOLIŃSKI, Materialność akcji 1005 – przykład zacierania śladów niemieckich, masowych zbrodni w Lesie Szpegawskim	251
<i>The materiality of Aktion 1005 – the case of covering up traces of German mass crimes in the Szpegawsk Forest</i>	272

RECENZJE – REVIEWS

Arkadiusz Marciniak, Anna I. Zalewska, Dorota Cyngot, Stanisław Iwaniszewski, Hanna Kowalewska-Marszałek, Franciszek M. Stępniewski (red.), <i>Leksykon terminów archeologicznych</i> (Paweł Valde-Nowak)	275
---	-----

Anna Józefowska, Krzysztof Nowaczyk, Lubomiła Nowaczyk, Marek Anioła, Agnieszka Zarzycka-Anioła, <i>Cmentarzysko z epoki brązu w Domasławiu 10/11/12 i Chrzanowie 4,</i> <i>pow. wrocławski. Tom IV</i> (Elżbieta Małgorzata Kłosińska)	278
---	-----

KRONIKA – CHRONICLE

Stan i potrzeby badań nad zamkami w Polsce i krajach sąsiednich. Uwagi umiarkowanego optymisty (Artur Boguszewicz)	283
Karol Bykowski, 17 października 1949 – 29 grudnia 2024 (Krzysztof Jaworski, Aleksandra Pankiewicz)	289
Prof. dr hab. Michał Kobusiewicz, 8 października 1939 – 21 października 2024 (Przemysław Bobrowski)	293
Prof. dr hab. Zenon Woźniak, 29 listopada 1931 – 3 lutego 2025 (Tomasz Bochnak)	297